

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างาน
ประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2

**The Relationship between Quality Assurance Administration and Operating of
Internal Quality Assurance as Perceived by Administrators and Teacher Heads
of Quality Assurance of Phatthalung Primary Educational Area Office 2**

วิสาลินี รัตนโอภา^{1*}, ปัทมาพร ชลิตเพ็ชร², เรวดี กระโหมวงษ์³

Visaline Rattanaopa, Pattamaporm Chalertphet, Rewade Krahamwong

¹นักศึกษาระดับบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

²ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวัดผลประเมินผล

มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The objectives of this study were : 1) to study the level of administration as perceived by administrators and teacher heads of quality assurance of Phatthalung Primary Educational Area Office 2; 2) to study the level of the internal quality assurance of Phatthalung Primary Educational Area Office 2; 3) to study the relationship between quality assurance administration and internal quality assurance as perceived by administrators and teacher heads of quality assurance of Phatthalung Primary Educational Area Office 2. The sample constituted of the study was administrators and teacher heads of internal quality assurance. The survey was conducted from 146 samplings out of 234 staff. Questionnaire was used as a tool for this survey. Data was analyzed by using descriptive statistics which include percentage, mean, and standard deviation. A Pearson product-moment correlation coefficient was used to measure the correlation between quality assurance administration and internal quality assurance as perceived by administrators and teacher heads. The Item Objective Conguence Index (IOC) was used to measure the index of objective congruence and the Alpha Coefficient was used to analyze reliability of questionnaire.

The research findings were as follows:

1. The level of quality assurance administration as perceived by administrators and teacher heads of quality assurance of Patthalung Primary Educational Are Office 2 in overall and each aspect were high level. The most of opinion of quality assurance administration as perceived by administrators and teacher heads that was characteristics staffs. The following was policy implementation and practice, environment and characteristic of organization was the least.

2. The level of operating of internal quality assurance as perceived by administrators and teacher heads of quality assurance of Phatthalung Primary Educational Are Office 2 in overall and each aspect were high level. The most opinions were revealed that that provide for internal quality assurance of educational standard of school. The followed by educational standard assessment of school, internal quality assurance annual report, operating of educational management development planning, information system management, educational management development planning and continuously quality educational development. The provided for quality educational monitoring was the least.

3. The relationship between quality assurance administration and internal quality assurance as perceived by administrators and teacher heads of quality assurance of Phatthalung Primary Educational Are Office 2 was positively high at the level of significance of .01.

Keywords: *Quality assurance administration, Internal quality assurance*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน โดยผู้วิจัยได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 คน จากประชากรทั้งหมดจำนวน 234 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ค่าทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทดสอบ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามใช้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Item Objective Conguence Index) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ลักษณะบุคลากร รองลงมาโดยการบริหารและการปฏิบัติ ลักษณะของสภาพแวดล้อม และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ลักษณะขององค์กร

2. ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รองลงมาด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 การบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกระดับสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การบริหารงานการประกันคุณภาพ, การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาของไทยถูกกำหนดโดยกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทั้งนี้การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างให้ความสำคัญ เนื่องจากการพัฒนาเด็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ การพัฒนาดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามาตรา 47 ระบุว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ระบุว่าให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547: 29-30)

จากภาพรวมผลการประเมินรอบที่สองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ในปีการศึกษา 2553 มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 109 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 117 โรงเรียน และภาพรวมระดับคุณภาพของโรงเรียน คือ ระดับคุณภาพดีมาก มี 35 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.09 ระดับคุณภาพดี มี 79 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.39 และระดับคุณภาพ พอใช้มี 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.52 จากผลการประเมินภายนอกรอบที่สองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ที่ได้รับรอง และเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าใน 18 มาตรฐาน มีบางมาตรฐานยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และยังมีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรอง 10 โรงเรียน ปัญหาจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวิชาการ ปัญหาด้านการบริหาร บ่งชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาอาจจะมีปัญหาจากการบริหารและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในจึงมีความ

จำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง การที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิการจัดระบบการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจน และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียน ลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก และบรรยากาศที่ดีภายในองค์กรที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจเพื่อการปฏิบัติงานประสานสอดคล้องกัน ลักษณะของบุคลากรที่มีความผูกพันต่อองค์กร ความพอใจในการปฏิบัติงานตลอดจนลักษณะของการบริหารและการปฏิบัติ ซึ่งมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากร (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2, 2553: อัดสำเนา) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าการบริหารงานการประกันคุณภาพและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเพื่อให้ทราบว่ามีการบริหารใดที่ทำให้การประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาทางการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ สามารถวางแผนพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในได้อย่างถูกต้องพร้อมที่จะรองรับการประเมินภายนอกรอบสาม ใช้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานต้นสังกัดที่จะนิเทศ ส่งเสริม ช่วยเหลือและติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนเพื่อพัฒนาให้เป็นระบบที่เข้มแข็งอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

สเตียร์ส (Steers, 1977: 7 -10 อ้างถึงใน ศรีสมร แบ่งหอม. 2545: 59-71) กล่าวว่า การบริหารงานในองค์กรซึ่งมีลักษณะเป็นแนวกว้างเหมาะที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานในองค์กร เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ได้เห็นว่า หากองค์กรสามารถบริหารปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ลักษณะขององค์กร (Organizational Characteristics) 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (Environmental Characteristics) 3) ลักษณะของบุคลากร (Employee Characteristics) 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (Managerial Policies and Practices) ให้บังเกิดผลดีได้ ก็จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพได้ โรงเรียนในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่งหากสามารถบริหารปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน บรรลุผลแล้วจะทำให้การประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การประกันคุณภาพภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547: 3)

กระทรวงศึกษาธิการ (2554): <http://tymufc.blogspot.com/2011/05/2554.html> ได้จัดการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานอกจากจะเป็นการพัฒนาสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในยังใช้หลักฐานยืนยันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น สถานศึกษาต้องมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับ ผลการบริหารจัดการศึกษา ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลจากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งเป็นมาตรฐานที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก (ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 3 ข้อ 38) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จะเป็นตัวเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษากับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีมาตรฐานการศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 49-50)

สรุปและอภิปรายผล

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2” สรุปจากผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2 โดยภาพรวมและรายด้านระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ว่า ทั้งนี้ซึ่งยอมรับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดการบริหารของสตีร์ส (Steers, 1977: 7-10 อ้างถึงใน ศรีสมร แป้งหอม, 2545: 59-71) ได้อธิบายถึงการบริหารงานในองค์กรซึ่งมีลักษณะเป็นแนวกว้างเหมาะที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานในองค์กร เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ได้เห็นว่า หากองค์กรสามารถบริหารปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ลักษณะขององค์กร (Organizational Characteristics) 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (Environmental Characteristics) 3) ลักษณะของบุคลากร (Employee Characteristics) 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (Managerial Policies and Practices) ให้บังเกิดผลดีได้ ก็จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพได้ โรงเรียนในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่งหากสามารถบริหารปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน บรรลุผลแล้วก็จะทำให้การประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสมร แป้งหอม (2545: 148) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับมาก ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ ด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์กร และด้านลักษณะของบุคลากร

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 “เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2” สรุปจากผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากอภิปรายผลได้ว่า ทั้งนี้เนื่องจากระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรูญ สุวรรณ (2553: 32) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง “การนำหลักบริหารคุณภาพไปดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการรับรู้ในการนำหลักบริหารคุณภาพไปดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านอายุ ประสบการณ์สอน ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน กับ การนำหลักการบริหารคุณภาพไปดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1 มีความสัมพันธ์กัน และครูมีข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ กล้าตัดสินใจในการรอบรู้ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นนักวางแผน และวางแผนได้อย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และสามารถนำข้อมูลสารสนเทศในการประเมินงานต่าง ๆ โดยนำสารสนเทศดังกล่าวไปกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2” สรุปจากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกระดับสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพบว่า ขอมรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “การบริหารงานประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก” อภิปรายผลได้ว่า ทั้งนี้ เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงานการประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และหลักการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย ปรัชญาธรรมนุญโรงเรียน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญเกียรติ ดวงสุวรรณ (2545: 157-158) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารมีเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การบริหารทรัพยากร ซึ่งเป็นปัจจัยย่อยของด้านลักษณะการบริหารและการปฏิบัติ นอกนั้นปัจจัยทุกด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะองค์การ ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะของบุคลากร และปัจจัยย่อยข้ออื่น ๆ ในด้านลักษณะการบริหารและการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย และพบว่า ปัจจัยการบริหารกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และในลักษณะคล้ายคลึงกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพ ในด้านลักษณะขององค์การที่ประกอบด้วยโครงสร้างขององค์การ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในองค์การ จะเห็นได้ว่าองค์การที่มีประสิทธิผลนั้น ลักษณะขององค์การจะมีโครงสร้างที่ระบุไว้ชัดเจน และเป็นแกนของความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันในเรื่องหน้าที่การงานได้ ดังนั้น การบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพจึงอยู่ที่การจัด โครงสร้างขององค์การและปรับปรุงให้เหมาะสมกับกาลเวลา และเทคโนโลยีที่กำลังเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน นำเอารูปแบบการวิจัย เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปตรวจสอบ ปรับปรุง ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2554. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับขั้นพื้นฐาน

พ.ศ. 2554. [on-line] <http://tymufc.blogspot.com/2011/05/2554.html> [เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2554]

จรูญ สุวรรณ. 2553. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. ปีที่ 3 ฉบับที่ 2: เคมการพิมพ์.

ชนานันต์ กุลไพบุตร. 2548. ระเบียบวิธีวิจัย. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร.

เพ็ญเกียรติ ดวงสุวรรณ. 2545. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

- ศรีสมร แป้งหอม. 2545. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยา สาส์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2. 2553. รายงานการวิจัยรูปแบบการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2. กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553. แนวทางการพัฒนาระบบการ
ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกัน
คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
2553.
- Steers, Richard M. 1997. Organization Effectiveness: A Behavioral View. Santa Monica, California:
Good Year Publishing Company Inc.